

Franckesche Stiftungen zu Halle

Io. Anast. Freylinghsii, Pastoris Vlriciani Et Gymnasii Scholarchae, Fvndamenta Theologiae Christianae, In Doctrinis Fidei Ex Verbo Dei Perspicve ...

Freylinghausen, Johann Anastasius

Halis Magdeb., MDCCLXXV.

VD18 13062689

Articulus Undecimus De Lege Et Evangelio.

Nutzungsbedingungen

Die Digitalisate des Francke-Portals sind urheberrechtlich geschützt. Sie dürfen für wissenschaftliche und private Zwecke heruntergeladen und ausgedruckt werden. Vorhandene Herkunftsbezeichnungen dürfen dabei nicht entfernt werden.

Eine kommerzielle oder institutionelle Nutzung oder Veröffentlichung dieser Inhalte ist ohne vorheriges schriftliches Einverständnis des Studienzentrums August Hermann Francke der Franckeschen Stiftungen nicht gestattet, das ggf. auf weitere Institutionen als Rechteinhaber verweist. Für die Veröffentlichung der Digitalisate können gemäß der Gebührenordnung der Franckeschen Stiftungen Entgelte erhoben werden.

Zur Erteilung einer Veröffentlichungsgenehmigung wenden Sie sich bitte an die Leiterin des Studienzentrums, Frau Dr. Britta Klosterberg, Franckeplatz 1, Haus 22-24, 06110 Halle (studienzentrum@francke-halle.de)

Terms of use

All digital documents of the Francke-Portal are protected by copyright. They may be downloaded and printed only for non-commercial educational, research and private purposes. Attached provenance marks may not be removed.

Commercial or institutional use or publication of these digital documents in printed or digital form is not allowed without obtaining prior written permission by the Study Center August Hermann Francke of the Francke Foundations which can refer to other institutions as right holders. If digital documents are published, the Study Center is entitled to charge a fee in accordance with the scale of charges of the Francke Foundations.

For reproduction requests and permissions, please contact the head of the Study Center, Frau Dr. Britta Klosterberg, Franckeplatz 1, Haus 22-24, 06110 Halle (studienzentrum@francke-halle.de)

urn:nbn:de:gbv:ha33-1-206191

§. X.

Solatium est, (1) quod scripta propheta-
rum et apostolorum firmo atque immoto ^{Quod-}
fundamento nobis sint, existente anguli ^{nam sola-}
cattum ?
pite ipso Iesu Christo, cui in fide et vita tuto
inniti et super quod exstrui possimus, Eph.
II, 20. 2 Petr. I, 19. (2) quod ad veram sa-
lutaremque eius intelligentiam cælestis Pater
Spiritus sanctum dare nobis velit petenti-
bus a se, Luc. XI, 13. Eph. I, 18. seqq. (3)
quod lucis suæ mensuram ad scripturam
recte intelligendam his postremis tempori-
bus augere, et speciatim cuilibet, agnita
veritate fideliter videnti, verbi sui mysteria
magis magisque retegere velit et patefacere,
Dan. XII, 4. 9. Matth. XIII, 11. 12.
(4) quod nulla nos possit premere afflictio,
nulla inuadere tentatio, in qua non tan-
tum consolationis ex verbo divino haurire
possimus, quantum satis est. Vid. §. VII. n. 4.
(5) quod, quum Deum, Dominum nostrum,
iam per speculum tantum cernamus per
ambages, aliquando ipsum, ut est, visuri,
et quemadmodum ab eo sumus recogniti,
recognituri simus. 1 Cor. XIII, 12. 1 Io. III, 2.

ARTICVLVS VNDECIMVS
DE
LEGE ET EVANGELIO.

§. I.

Posteaquam articulo antecedente de verbo Quomo-
Dei, do hic

articulus Dei, in sacra scriptura contento, generatim cum præ- edisseruimus; iam quoque pro *diuerso* eius cedenti *argumento*, quod in doctrina legis et euangelii consistit, illud consideremus par est.

§. II.

Per legem Per legem in scriptura generatim intelligitur doctrina, qua Deus hominibus aliquid præcipit vel interdicit, et qua illos ad perfectam obedientiam obligat, vel hanc minus præstantibus iustam pœnam denuntiat.

§. III.

Quotumplex est lex? Est autem lex diuina triplex, (1) *cærimonialis* seu *leuitica*: (2) *forensis* siue *politica*, et (3) *moralis*.

§. IV.

In quibus præceptis ad cultum Iudæorum leuiticum præcipue lex cærimonialis spectantibus, per quæ Deus populum iudaicum a reliquis gentibus omnibus distinxit, et Messiam cum officio et beneficiis suis varie adumbravit (qui posterior respectus ad euangelium, quod Deus προεπηγγέλματο, ante promisit, Rom. I, 2. pertinet.) Vnde ista lex tantummodo ad Christum vsque obligavit, qui illam morte ac resurrectione sua impleuit eiusque obligationem rescidit et abrogauit. In veteri testamento abrogatio ista prædicta est, Ier. XXXI, 31. Dan. IX, 27. Hof. III, 4. in nouo autem adhuc clarius testata, Io. IV, 21. 23. Act. XV, 10. 2 Cor. III, 7. 11. 13. Gal. IV, 3. 4. 9. 10. 31. V, 1-5. 6. Col. II,

16. 17. Eph. II, 11. Hebr. VII, 12. 18. 19. VIII, 7. seqq. IX, 10. X, 1. 4. XIII, 10. 13. *Optima et rectissima* huius legis *interpretatio* in ipsa sacra scriptura reperitur. Ita e. g. lex de circumcissione (Gen. XVII, 10.) explicatur Ier. IV, 4. Rom. II, 29. Phil. III, 3. Col. II, 11. De agno paschali (Exod. XII.) videatur interpretatio I Cor. V, 7. 1 Petr. I, 19. Io. XIX, 36. De tollendo ex ædibus fermento (Exod. XII, 15.) vid. Matth. XVI, 6. 11. 12. Marc. VIII, 15. I Cor. V, 6. 8. Gal. V, 9. De tabernaculo eiusque dispositione (Exod. XXVI, 33.) vid. Hebr. IX, 1. 12. Io. I, 14. De templo (1 Reg. VI.) vid. Ies. LVII, 15. I Cor. III, 16. VI, 19. 2 Cor. VI, 16. Hebr. III, 6. 1 Petr. II, 5. De velo (Exod. XXVI, 31. 2 Paral. III, 14.) vid. Hebr. X, 20. collat. Matth. XXVII, 51. De propitiatorio (Exod. XXV, 17.) vid. Rom. III, 25. Hebr. IV, 16. De confirmatione antiqui fœderis per sanguinem (Exod. XXIV, 8.) vid. Hebr. IX, 18. sq. Matth. XXVI, 28. De anniuersario summi pontificis in sanctum sanctorum introitu, cum sanguine facto (Leuit. XVI, 2. sqq.) vid. Hebr. VI, 19. 20. IX, 7. De sæpius iteratis sacrificiis (Leuit. XVI, 34.) vid. Hebr. X, 1. sqq. De lustratione per sanguinem et aquam (Exod. XXIX, 4. 20. 21.) vid. Io. XIX, 34. 1 Io. V, 6. Hebr. X, 22. De adspersione sanguinis (Leuit. XVI, 14.) vid. Hebr. X, 22. XII, 24. 1 Petr. I, 2. De cinere vaccæ rubæ (Num. XIX, 9. 17. 18.) vid. Hebr. IX, 13. 14. De

De crematione animalium sacrificialium extra castra (Exod. XXIX, 14. Leuit. IV, 5. 12.) vid. Hebr. XIII, 11. De sacrificio eucharistico (Leuit. VII, 12. 13.) vid. Ps. L, 23. Hebr. XIII, 15. 16. De capro piaculari (Leuit. XVI.) vid. 2 Cor. V, 15. Col. I, 22. De capro in deserto dimisso (Leuit. XVI, 21.) vid. Matth. IV, 1. Io. I, 29. De lepra eiusque purificatione (Leuit. XIII. XIV.) vid. Ps. LI. Ex quibus aliisque consimilibus locis inter se collatis apparet, legem futurorum bonorum umbram tantum habuisse, eorum autem corpus esse in Christo, per quem gratia et veritas praestita est. Ps. XL, 8. Hebr. X, 1. 7. Col. II, 16. 17. Io. I, 17.

§. V.

Per legem Lex *forensis* seu politica continet praeforensis cepta; quae ad administrationem rerum civilium et forensium in populo iudaico attinuerunt; quae pariter atque illa ad Christum respexit, unde etiam, ipso manifestato et paullo post eversa politia iudaica, abrogata est, nec eatenus christianos homines sub nouo fœdere obligat, utpote qui propter Dominum superioribus potestatibus earumque legibus, quatenus Deo non aduersantur, parere iussi sunt, Rom. XIII, 1. 1 Petr. II, 13. 14. Tit. III, 1.

§. VI.

Ad legem Ad legem *moralement* omnia praecepta spectant, quae omnium hominum officia et debita

bita erga Deum et proximum. proponunt, quatenus
iisque, qui contra illa committunt, mortem præcepta
et execrationem denunciant, Deut. XXVII, spectant?

26. Gal. III, 10. 12. 2 Cor. III, 9. Quæ qui-
dem lex eadem illa est, quam Deus in prima
creatione menti hominis, beneficio con crea-
tæ diuinæ imaginis, inscripserat dederatque
ad vitam, Sirac. XVII, 9. Leuit. XVIII, 5.
Rom. VII, 10. X, 5. quam postea quoque,
per lapsum magnopere obscuratam, etsi non
penitus extinctam, Rom. II, 15. per ange-
lorum administrationem, et Moïsen inter-
nuntium, Act. VII, 53. Ps. LXVIII, 18. Io. I,
17. Gal. III, 19. magna cum maiestate et
gloria, audientibus et spectantibus vniuersis
Israelitis, denuo promulgauit, eaque æter-
nam atque immutabilem voluntatem suam
patefecit. Exod. XIX. XX. Hebr. XII, 18. 21.
IVTHERVS contra prophet. cælest. Tom.
III. Alt. fol. 47. b. „Nisi naturaliter in animo
„scripta exstaret lex, frustra doceretur et præ-
„dicaretur, nec ullius conscientiam adficeret.
„Intra ipsum hominem reperiatur et sentiatur,
„neceſſe est, alioqui neminem de peccato con-
„vinceret. Quamquam diabolus hominum men-
„tes adeo excæcat et possidet, vt leges istas non
„semper sentiant. Hinc scribendæ et inculcan-
„dæ sunt, vsque dum Deus cooperetur et illu-
„minet, vt animo eas sic persentiant, vti so-
„nunt in verbo.„ De hac igitur lege in hoc
articulo proprie agitur, vtpote certo modo
illis

illis mediis adnumeranda, quibus Deus in reparatione hominis lapsi vituitur.

§. VII.

Quot

præceptis
hanc le-
gem Deus
compre-
hendit?

Decem præceptis hanc ita dictam legem moralem Deus comprehendit, et duabus tabulis lapideis digito suo inscripsit, Exod. XXIV, 12. XXXIV, 1. Deut. IX, 10. quæ Spiritus sanctus digito, pro gratiæ plenæ noui fœderis œconomia, per regenerationem ac renouationem, in carnis animi tabulis describuntur. Ier. XXXI, 33. Ezech. XXXVI, 26. 27. Hebr. VIII, 10. 2 Cor. III,

Quænam
summam
vtriusque
tabulæ?

3. 7. 8. Rom. III, 31. Summa vtriusque tabulæ hæc est, ut *Deum* toto corde, toto animo, tota mente, totisque viribus, *alterum* autem (amicum et inimicum, Matth. V, 43. 44.) ut nos ipsos *amemus*, Deut. VI, 5. Matth. XXII, 37. 38. 39. Marc. XII, 30. 31. Luc. X, 27. Rom. XIII, 8. 10. 1 Tim. I, 5. Vnde apparet, legem sanctam, iustam et bonam, hoc est, *spiritualem* esse, neque adeo mere externam morum honestatem, nec mere internam adfectuum coërcitionem et reformationem prauarum cupiditatum, sed perfectam prorsus hominis obedientiam, præceptis omnibus ac singulis constanter et sine ulla contraria cupiditate et inclinatione præstandam, requirere, Rom. VII, 7. 12. 14. Deut. XXVII, 26. Iac. II, 10. 11. Luc. X, 27. quæ legis proprietates interpretatione Christi, Matth. V. VI. VII. ipsiusque apostolorum,

I Io.

1 Io. III, 15. Eph. V, 5. Phil. III, 19. confirmatur. Vid. etiam Io. IV, 24. Prou. XXIII, 26. Ex quibus consequitur, post lapsum *ex lege non esse sperandam salutem*; siquidem corruptissima hominis natura ei non solum non potest parere, sed hac ipsa etiam ad prauam concupiscentiam tanto magis incitatur. Gal. II, 16. III, 10. 11. 21. Rom. III, 19. 20. VIII, 3. 7. VII, 8. 11. 14. 23. Nec regeniti, quamdiu in mortali corpore peregrinantur, illam secundum rigorem suum implere possunt; quemadmodum ex sequentium aliorumque scripturæ sacræ locorum consideratione patet, Rom. VI, 12. 1 Cor. XIII, 9. 10. XV, 54. 56. tamen si viribus spiritualibus, in regeneratione sibi donatis et in vnione cum Christo perpetuo incrementibus, eam *vere* seruant, Io. XIV, 23. XV, 10. 1 Cor. VII, 19. 1 Io. II, 3. 4. III, 22-24. V, 1-3. 2 Petr. I, 3. Ezech. XXXVI, 25-27. ita, vt non *externe* solum turpioribus flagitiis se abstineant, Gal. V, 19-21. 24. 1 Io. III, 6. 9. et in bonis operibus se exercent; Matth. V, 16. Rom. XIII, 13. Phil. II, 15. 1 Petr. II, 12. Iac. II, 18. sed *interne* etiam omnem vitiositatem prauasque cupiditates detestentur, crucifigant, euent, 1 Cor. IX, 27. Gal. V, 24. Rom. XII, 12. seqq. Col. III, 5. seqq. 1 Petr. II, 11. contra ea Deum aliosque homines sincere et ex animo ament. 1 Io. V, 1. 2. 3. Quæ omnia per depositionem veteris et induitionem

N

no-

noui hominis denotantur. Eph. IV, 22. 24.
 Col. III, 9. 10. *LV THERVS* Præf. in ep. ad
 Roman. Tom. V. Witteb. fol. 96. b. „Proinde
 „dicit cap. VII. Lex spiritualis est, ac si dicat,
 „si lex esset carnalis, aut moralis doctrina tan-
 „tum, operibus externis impleretur. Nam
 „quum spiritualis sit, id est, requirens adse-
 „ctum et spiritum, tum nemo implet eam, nisi
 „hilari corde et ardore quodam mentis et tota
 „adfectu ea, quæ lex mandet, faciat. Tale
 „vero cor nouum et ardentem et hilarem ad-
 „fectum cordis non ex tuis ullis viribus aut
 „meritis, sed sola operatione et adflatu Spiritus
 „consequere. Hic enim solus cor nouat et ho-
 „minem spiritualem facit, ut sic spiritualis
 „amet legem spiritualem, iamque non ex metu
 „aut amore commodi, sed hilari et voluntario
 „corde impleat, et quodam impetu feratur ad
 „liberaliter et sponte facienda ea, quæ sunt le-
 „gis. Sic intelligendum est, *LEX EST SPIRI-*
 „*TVALIS*, id est, lex non impletur nisi spiritu
 „et corde per Spiritum nouato. Vbi ergo ille
 „Spiritus et renouatio cordis per Spiritum
 „non est, ibi manet illa molestia et odium il-
 „lud legis, (quæ per se iusta, sancta est et bo-
 „na,) tantum abest, ut lex impleatur. Adfuesce
 „igitur phrâsi huic et characteri Apostoli. Longe
 „enim aliud est facere opus legis et legem im-
 „plere. Nam opus legis est, quando sine gratia,
 „sine Spiritu bene incipimus operari, et cona-
 „mur legem implere ex viribus nostris seu li-
 „beri

„beri arbitrii. - Legem autem implere, est
 „facere ea, quæ lex mandat, corde hilari et
 „erecto et alacri, id est, sponte et ultro, Deo
 „vivere et bene operari, etiamsi nulla esset lex.
 „Tal' vero alacritas, hilaritas, et propensa
 „voluntas, ac ardens adfectus non contingit
 „cordibus, nisi per Spiritum vivificantem et
 „vinum eius impulsu ac agitationem in corde.-
 „Hinc et sola fides iustificat solaque legem im-
 „plet. Fides enim per meritum Christi impe-
 „trat Spiritum sanctum. Hic Spiritus cor no-
 „vat, exhilarat, excitat et inflammat, vt
 „sponte faciat ea, quæ vult lex. Ac tum de-
 „um ex fide, sic in corde efficaciter agente et
 „vivente, sponte fluunt opera vere bona.,

§. VIII.

*Euangelium generatim lætum nuntium, Euange-
 heic autem, quum legi opponitur, doctri-
 nam denotat, quæ nobis Christum proponit denotat?*
 et bona omnia, in Christo per fidem accipi-
 enda. Quæ bona summam consistunt in
 æterno, miserante et vniuersali amore Dei,
 in redemptione per Christum a peccato, mor-
 te, diabolo et orco, in reconciliatione cum
 Deo, in gratia iustificationis, regenerationis,
 sanctificationis et renouationis ad diuinam
 imaginem, nec non in beata communione
 Dei et Christi in hac et futura vita, Io. III, 16.
 Quæ omnia Paulus simul comprehendit,
 quando euangelium dicit esse δύναμις Θε-
 ος σωτηρίαν παντὶ τῷ πιστεύοντι, diui-
 nam

nam potentiam ad salutem omni credenti,
Rom. I, 16.

§. IX.

Inter le-
gem et
euange-
lium quæ-
nam con-
uenientia
reperitur?

Inter legem et euangelium certo modo
reperitur conuenientia quædam, et discri-
men. *Conuenientia* quidem præcipue ratione
(1) *diuinæ originis* vtrique communis. Lex
enim a Deo est, Exod. XX. Iac. IV, 12. nec
minus euangelium, Rom. I, 1. (2) *Ratione*
finis. Lex enim ad vitam a Deo data est,
vnde post lapsum propter hominis depraua-
tionem et ~~addeuoculæ~~ tantummodo ex acci-
denti mortem operatur, Rom. VII, 10. X, 5.
Gal. III, 12. Euangelium diserte vocatur
potentia diuina ad salutem, Rom. I, 16.

Quodnam
vero dis-
crimen?

Discrimen autem (1) *ratione patefactionis* et
cognitionis. Lex homini quodammodo na-
tura nota est, Rom. II, 15. Euangelii autem
cognitio ex sola reuelatione et illuminatione
Spiritus sancti existit, Rom. XVI, 25. I Cor.
II, 6. 7. (2) *Ratione argumenti*. Illa enim
amorem nostrum in Deum et alterum re-
quirit, vid. supra §. VII; hoc autem amorem
Dei et Christi in nos vna cum omnibus regni
gratiæ et gloriæ bonis commendat, *eximia*
et *maxima proponens promissa*, 2 Petr. I, 4.
vid. supra §. VIII. *LUTHERVS* Serm. in
Gal. III, 23. Tom. V. Alt. fol. 949. a. „*In*
lege requiritur, quod agendum nobis est, vr-
geturque opus nostrum erga Deum et alterum.
In euangelio autem ad dona siue ad largas
ele-

„eleemosynas, hoc est, ad capiendum fauorem
 „Dei eternamque salutem inuitamur. (3)
 Ratione promissionum. Promissiones enim
 legis de vita aeterna sub conditione perfectæ
 obedientiæ datæ sunt. Promissiones autem
 euangelii omne meritum operum excludunt,
 Rom. IV, 4. 5. XI, 6. ordinem pœnitentiæ et
 fidei tantummodo requirentes, sine vilo me-
 rito proprio, Io. III, 16. Luc. XXIV, 47. (4)
 Ratione virtutis et effectuum. Lex post lapsum
 non potest quempiam iustum efficere, nec
 vitam alicui conferre, Rom. III. IV. V. et X.
 Gal. II, 16. III, 21. sed tantummodo patefa-
 cit peccatum, Rom. III, 20. VII, 7. excitat
 peccatorum adfectus, com. 5. facit, vt ampli-
 ficetur peccatum, c. V, 20. vt sit quam pec-
 cantissimum, c. VII, 13. iram efficit, c. IV, 15.
 diffindit, Ier. XXIII, 29. occidit, 2 Cor. III, 6.
 execratur et damnat, com. 9. Gal. III, 10.
 splendorem habens intolerabilem, 2 Cor. III.
 13, vid. Exod. XX, 19. 21. Hebr. XII, 18-21.
 Vnde littera, 2 Cor. III, 6. 7. lex peccati et
 mortis dicitur, Rom. VIII, 2. Euangelium
 vero medicatur, obligat, soluit, consolatur,
 Ies. LXI, 1. viuificat, 2 Cor. III, 6. Spiritum
 ministrat, com. 8. iustitiam, com. 9. pacem,
 Eph. VI, 15. libertatem, Iac. II, 12. vitam et
 incorruptibilitatem, 2 Tim. I, 10. salutem,
 Rom. I, 16. excellenti, iucundo et tolerabili
 splendore prædita, 2 Cor. III, 9. 13. Matth.
 XVII, 2. (5) Ratione adplicationis. Lex pro-
 prie

prie pertinet ad saxeos, Ier. XXIII, 29. et indociles, Sirac. VI, 21. sceleratos et contumaces, impios et improbos, irreligiosos et profanos, 1 Tim. I, 9. eosque, qui sibi diuites videntur et dirati, Luc. X, 25 - 28. Matth. XIX, 17 - 20. vt miseriam suam agnoscant, et sub veris pœnitentiæ exercitiis gratiæ Christi ad iustificationem et sanctificationem fiant participes, Gal. III, 24. Euangelium vero ad pauperes spiritu, Matth. V, 3. lugentes, com. 4. elurientes, com. 6. male adfectos, c. IX, 12. laborantes et onustos, c. XI, 29. inopes, Ies. LXI, 1. fractos mente, l. c. Sionios lugentes, l. c. v. 3. dolentes secundum Deum, 2 Cor. II, 6. 7. 8. 11. VII, 10. 11. Bar. II, 18. vt consolationem ex eo percipiant, viuificentur, diuinaque potentia, quæ ad vitam et pietatem pertinet, impleantur, vid. num. 4. *LVTHERVS* Comment. ad Gal. III. Tom. V. Witteb. fol. 359. a. (Tom. VI. Alt. fol. 724.) „Deus est Deus humilium, miserorum, adfecto-
rum, oppressorum, desperatorum, et eorum,
qui prorsus in nihilum redacti sunt, eiusque
natura est exaltare humiles, cibare esurientes,
illuminare cæcos, miseros et adfectos consola-
ri, peccatores iustificare, mortuos viuificare,
desperatos et damnatos saluare. Est enim
creator omnipotens ex nihilo faciens omnia,
Rom. IV, 17. „Et Postill. Eccles. in Dominum III. Aduent. Tom. XIII. Lips. fol. 72. b. „Paupe-
res non sunt mendicæ et pauperes corpore. sed
„pau-

„pauperes spiritu, hoc est, qui non concupiscunt
 „nec amant opes, immo potius fractæ et ad-
 „sictæ mentes, quæ conscientie terroribus agi-
 „tatae auxilium et consolationem tantopere de-
 „siderant et requirunt, et nec diuitias, nec ho-
 „nores temporales expetant, sed existiment, il-
 „lam solam rem fore sibi leuamento, si Deum
 „propitium habeant. Hæc vera paupertas spiri-
 „tus est. Hi ipsi sunt, quibus ista conecio adcom-
 „modatissima est et iucundissima. Hi ex orco
 „et a morte quasi liberati sibi videntur. Quæ
 distinctio et adplicatio legis et euangelii in
 ministerio ecclesiastico nihil non momenti
 habet, 2 Tim. II, 15. 1 Theff. V, 14. Ezech.
 III, 17-21. cuius de neglectu Deus summo-
 pere indignatur, Ies. III, 12. Ier. XXIII, 14.
 17. Ezech. XIII, 10. 11. 18. 23. coll. Gen.
 III, 4. 5. (6) Ratione *durationis*. Lex (quod
 ad exsecrationem et coactionem, non autem
 quod ad officium et debitum ex præscripto
 illius viuendi, et contra veteris hominis so-
 cordiam ea vtendi attinet) cessat apud cre-
 dentes, Rom. VIII, 2. 1 Tim. I, 8. 9. euang-
 elium vero manet, Rom. V, 21. 2 Cor. III,
 11. 13. coll. Hebr. VII, 24. XIII, 20. In
 hoc discrimine legis et euangelii discrimen
 vtriusque testamenti, siue fœderis Mosaici le-
 galis et fœderis euangelii in Christo, fundatur,
 Io. I, 17. Hebr. VII. VIII. IX. X. Gal. IV, 21. sqq.

§. X.

Officium nostrum est, (1) Deo pro volun- *Quodnam*
tatis secundum

hanc doctrinam
officium
nostrum?

tatis suæ per legem et euangelium facta revelatione submissas gratias agere, ex eaque elucescentem ipsius sapientiam, sanctitatem, iustitiam et misericordiam maxima cum reverentia admirari, vid. Deut. IV, 8. Act. VII, 53. 1 Petr. I, 12. (2) Ab ipso Spiritus sui sapientiam petere tam lege quam euangelio ita utendi, ut utriusque finis in nobis obtineatur. (3) Istam pariter et hoc diligenter meditari, et has doctrinas omnibus doctrinis et traditionibus humanis longissime præferre, utpote quibus Deus miracula et mysteria sua inuoluit atque recondidit, Ps. I, 2. LI, 8. CXIX, 18. Sirac. XXIV, 33-40. 1 Cor. II, 7. Rom. XVI, 25. Col. II, 8. De necessitate huiusmodi meditationis, et quomodo instituenda sit, notatu digna sunt verba *LUTHERI*, quæ speciatim in euangelium in die memoriæ nati Christi sacro, in Postill. Eccles. Tom. XIII. Lips. fol. 106. a. habet :
 „Euangelium, inquit, tam clarum et perspicuum est, ut non indigeat multa explicatione,
 „sed tantum diligenter perpendi, considerari,
 „altiusque in pectus demitti oportet. Neque
 „quisquam maiorem ex eo utilitatem percepturus est, quam qui, rebus omnibus repudiatis,
 „tranquillo et placido animo diligenter illud
 „introspexerit : sicut sol in aqua placida bene
 „conspicitur eamque calefacit, qui in aqua rapida et strepente non ita spectari potest et calefacere. Quare si heic illuminari et caleferi,

si

„si gratiam et miracula Dei videre, si animum
 „tuum accendi, collustrari, ad deuotionem et
 „letitiam excitari cupis, vade eo, ubi tranquil-
 „lus et sedatus sis, et imaginem istam penitus
 „comprende animo, et stupenda ac mirabilia
 „videbis prodigiisque similia.” (4) Speciatim
 per legem ad peccatorum et inde oriundæ
 miseriæ nostræ agnitionem nos perduct, ea-
 que ad ipsum Christum compelli sinere, vt
 diuinum fauorem, vitam et salutem ab eo
 peramus et impetremus, Gal. III, 24. Rom.
 III, 19. seqq. atque ita (5) bona, quæ in euang-
 elio nobis adnuntiantur et offeruntur, non
 aliter atque in diuino sinceræ pœnitentiæ
 ac viuæ fidei ordine acceptare et sperare,
 Luc. XXIV, 47. Act. XXVI, 18. (6) Illa
 omnibus caducis et apparentibus huius
 mundi bonis longè antepondere, eorumque
 cognitionem ad veram abnegationem et re-
 nouationem promptamque et lætam crucis
 Christi susceptionem adplicare, Hebr. XI,
 24-26. Phil. III, 7-14. Matth. XIII, 44-46.
 coll. Luc. XIV, 18. sqq. (7) Cauere, ne Spiri-
 tum ex doctrina euangelii indepti, ad infima
 egenaque rudimenta, a quibus liberati su-
 mus, denuo nos conuertamus, sed in libertate,
 in quam Christus nos adseruit, stare, et tam-
 quam cum Christo mortuos et resuscitados
 in ipso viuere, et supera sentire, Gal. III, 2.
 seqq. V, 1. seqq. Hebr. XIII, 9. 1 I. Col. II,
 16. 17. 20. III, 1. 2. Denique (8) omnem

euangelii abufum ad libertatem carnis, tamquam fumam fatanæ deceptionem, omni studio deuitare, Gal. V, 13. 1 Petr. II, 16. 2 Petr. II, 18-22. Epist. Iud. com. 4. Rom. XVI, 18. Apoc. II, 20.

§. XI.

Quodnam Lex in fe spectata homini nihil consolatio-
 solatium? tionis adfert, quemadmodum ex indicatis
 eius effectibus liquet. *Solatium* autem, quod
 ex euangelio fluit, consistit in eo: (1) Quod
 Christus ex voluntario amore legi se subiici
 passus sit, et hoc modo non solum ea, quæ
 in lege cærimoniali adumbata fuerunt, im-
 plexerit, sed nos etiam eo ipso ab execra-
 tione et coactione legis in genere adserue-
 rit, Matth. V, 17. 18. Gal. III, 13. IV, 4. 5.
 Rom. VIII, 3. Act. XIII, 38. 39. (2) Quod il-
 lam vi noui fœderis etiam in pectora nostra
 dare et cordi inscribere adeoque in nobis
 stabilire velit. Vid. supra §. VII. *LUTHERVS*
Postill. Eccles. Dom. XVIII. Trinit. Tom. XIV.
Lips. fol. 341. (a) a. „Deus non ideo peccatori-
 „bus propitius in cosque misericors est, quod
 „legem non seruant, nec quod tales manent,
 „quales sunt, sed condonat et remittit pecca-
 „tum pariter et mortem propter Christum, qui
 „totam legem impleuit, vt hoc ipso cor ita dul-
 „ce reddat et per Spiritum sanctum incendat
 „et agat, vt ipsum indies magis magisque re-
 „damare incipiat. Ad hoc enim Spiritus san-
 „ctus nobis datur, qui nouam flammam et
 „ignem

ignem in nobis succendat, nimirum desiderium amoremque diuinorum praeceptorum. Hoc in regno gratiae inchoari debet, et continuari ad extremum usque diem, ubi non amplius gratia et condonatio, sed mera veritas et perfecta obedientia vocabitur. (3) Quod promissiones eius non in requisita a nobis perfecta legis impletione, sed in fide in Iesum Christum, nitantur, Rom. III, 21. 30. IV, 24. 25. Gal. III, 11. (4) Quod viuia thesaurorum euangelicorum cognitio non modo animum, legis malleo fractum et sauciatum, consolari et tranquillare, sed omni etiam robore, ad vitam diuinam et incrementum necessario, replere valeat, vid. supra §. IX. n. 4. 5. it. I Petr. II, 2. 3. (5) Quod in gustatione et fruitione istorum bonorum et thesaurorum gratiae vera beatitas sita sit, quae omnem eamque summam filiorum huius saeculi felicitatem longissime superat, et, si quis in diuino gratiae foedere manet, maiori semper in claritate elucet, nec umquam ei auferenda, illic autem plene agnoscenda et manifestanda est, vid. §. X. n. 6. Hebr. XII, 22-24. Luc. X, 42. Rom. VIII, 18. 32. 2 Cor. IV, 17. I Io. III, 1. 2. (6) Quod omnium promissorum, quorum perfecta impletio ad aeternitatem spectat, certo et vere participes futuri sint. Eph. II, 7. 2 Cor. I, 20.